

KEÇİÖREN BELEDİYESİ ESTERGON KALESİ TÜRK KÜLTÜR MÜZESİNDE BULUNAN HESAP İŞİ ÇEVRE ÜRÜNLERİ

CALCULATION CRAFT ENVIRONMENT PRODUCTS AVAILABLE IN THE TURKISH CULTURAL MUSEUM OF KEÇİÖREN MUNICIPALITY ESTERGON CASTLE

Hülya Serpil ORTAÇ*
Emine ODABAŞI**

ÖZ: İnsanoğlu var olduğu günden beri el sanatları ile iç içe yaşamıştır ve yaşamaktadır. Asırlar boyu toplumun yaşam zevki, öyküsü, duygu ve düşünceleri, sanat anlayışı ve el becerileri ile bütünleşip insanın duygularının ve düşüncelerinin eserlere incelikte aktarılmasıdır. El sanatlarının içinde barınan işlemecilik çok uzun yıllar geçmişi olan dikiş dikmekle başlamış eski bir sanattır. İşlemeler, Türk toplumunun iç güzelliğini ve yeteneklerini üst düzeyde yansıttığı bir el sanatı çeşididir.

Geleneksel el işlemelerimizin eşsiz bir türü olan hesap işi; dokuma iplikleri sayılarak yapılan, milimetrik kâğıda deseni sayılarak geçirilen, kasnak ve gergefe gerilen kumaşlar üzerine, iplik, sim, yassı tel kullanılarak iğne ile işlenen, tersi ve yüzü aynı görünüşte olan bir işleme çeşididir. Türk toplumuna ait işleme tekniklerinin, geçmişteki uygulanış şekilleri ile bugünün ihtiyaçlarını uygun ve çağdaş bir anlayışla yeni kuşaklara aktarılmasıdır. Bu amaçla yapılacak ciddi araştırmalar, işleme sanatının gelişmesine ışık tutacak, yozlaşmayı önleyecek ve geleceğe daha güvenli bakmayı sağlayacaktır.

Araştırmada, Keçiören Belediyesi Estergon Kalesi Türk Kültür Müzesi'nde bulunan on adet hesap işi çevre ürünleri incelenerek iğne teknikleri, kumaş, iplik, renk ve kompozisyon özellikleri, bezeme konuları, kenar temizleme tekniklerinin ortaya çıkartılması, hesap işinin değişmeden gelecek kuşaklara aktarılması ve benzer çalışmalara örnek oluşturması amaçlanmıştır. Hesap işi çevre işlemelerinin özellikleri bilgi formlarına kaydedilerek belgelenmiş, bilgi formlarından elde edilen veriler yorumlanmış, bu ürünlerin desenleri corel draw programında çizilmiştir.

Anahtar Kelimeler: El sanatları, hesap işi, işleme, çevre, corel draw.

ABSTRACT: *Mankind have always lived together with handicrafts since existence. For centuries, the society's life pleasure, story, emotions and thoughts have become integrated with the sense of art and handicrafts and people's emotions and thoughts have been transferred to the works delicately. Involved among handicrafts; embroidery is an old branch of art that had started with sewing a long time ago. Embroidery is a type of handicraft reflecting the inner beauty and talents of the Turkish society ideally.*

* Dr. Öğretim Üyesi - Hacı Bayramı Veli Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi El sanatları Bölümü/Ankara - serpilortac@gmail.com

** Arş. Gör. - Hacı Bayramı Veli Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi El sanatları Bölümü/Ankara - eminemineodabasi@gmail.com

Calculation craft which is a unique type of our traditional embroideries is performed counting the weaving threads, transferring a pattern to a millimetric paper by counting, processing on fabrics tightened on a hoop and frame with threads, silver and a flat wire using a needle and it appears the same both reversely and straightly. It is the transfer of embroidery techniques of the Turkish society to new generations with their past application styles according to today's needs and modernity. Serious studies to be conducted for this purpose will light the way for the development of embroidery art, prevent corruption and enable us to look to the future more confidently.

In the study, ten calculation craft environment products available in the Turkish Cultural Museum of Keçiören Municipality Estergon Castle were examined for the purpose of revealing needle techniques, fabric, thread, color and composition characteristics, adornment subjects and edging techniques, handing the calculation craft down the next generations without changing it and setting an example for similar studies. Characteristics of calculation craft environment products were recorded and documented in information forms; the data obtained from the information forms were interpreted and the patterns of these products were drawn in a software, Corel Draw.

Keywords: Handicrafts, calculation craft, embroidery, environment, Estergon Castle, corel draw.

Giriş

İnşaların giydiği ve kullandığı eşyaları süsleme arzusu ile doğan işleme Türk tarihinde önemli bir yere sahiptir. Yerli ve yabancı müze ve koleksiyonlarda bulunan örnekler bunun en güzel kanıtıdır. Türk işlemlerinin çıkışına ait bilimsel bir araştırma bulunmamakta ise de başlangıcının XIII. yüzyıl civarında olduğu ve Türklerle beraber doğduğu çeşitli kaynaklarda belirtilmiştir. En eski örnekler Türkistan'da, Kırım'da ve Kafkasya'da, Türklerin yerleşmiş olduğu yerlerde rastlanmıştır. Günümüzde de uygulamaları devam eden Türk işleme sanatının renk ve kompozisyon bakımından en parlak dönemi XVI. ve XVIII. Yüzyıl arasındadır (Sain, 1975: 11).

Türk işlemler arasında önemli bir yere sahip olan olan Hesap işi; dokuma iplikleri sayılarak yapılan iğne teknikleri içersinde yer almaktadır. Kumaşın en ve boy iplikleri sayılarak yapılan ve tersi düzü aynı görünüşte olan geleneksel bir işlemdir. Yalnız başına, pesent ya da başka iğne bileşimleriyle uygulanan bu iğne, XVII. yüzyıldan bu yana görülmektedir. Halk arasında "sıçratma" ismiyle bazı bölgelerde yaygın olarak kullanılan hesap iğnesinin düz ve verev iplikler üzerinde uygulanan iki türü vardır. Bu iğne teknikleri "düz hesap" ve "verev hesap" işi ismiyle uygulanır (Barışta, 1997: 73). Hesap işinin deseni işleme tekniğine uygun biçimde sayılarak milimetrik kâğıda çizilir. Kâğıt üzerine sayılar çok dikkatli hesaplanarak çizilir (Özcan, 1994: 19).

Her alanda kullanılan hesap işi çevrelerde de özenle yapılmış ve kullanıma sunulmuştur. Çevre; kare ve kareye yakın şekilde olup başa örtülen örtülerdir.

Hesap işi iğne teknikleri, işlem olarak çok basit görünmekte ancak şekil oluşturmak için, iplikler sayılarak defalarca sağa-sola, yukarı-aşağı doğru işlenerek, oldukça uzun zaman ve dikkat gerektirmektedir (Özcan, 1994: 87). Hesap işinde; düz hesap iğnesi, verev hesap iğnesi, antika, gözeme, kesme ajur, ciğerdeldi, balıksırtı, civankaşı, hasır iğne ve yardımcı iğne teknikleri kullanılmaktadır.

Düz Hesap İğnesi: Kumaşın iki yüzünde de zikzak şeklinde oluşur. Kumaşa bağlı olarak üç, dört veya beş en ve boy ipliği sayılabilir. (Özcan, 1999: 37). Verrev Hesap İğnesi: Dal ve benzeri şekilleri işlemek için en uygun tekniktir. Bir sistem içinde işlenebileceği gibi, motif içlerinde doldurma iğnesi olarak uygulanabilir (Özcan, 1999: 38). Antika: Delikli bir görünüş elde etmek için iplikleri çekilerek işlenebilmektedir. Birkaç sıra yan yana yapılarak desen meydana getirilir (Köklü, 2002: 89). Gözeme: Antika, düz hesap iğnesi, verrev hesap iğnesi, ciğerdeldi iğne tekniklerinin kenarlar ve aralarını belirlemede kullanılan hesap işi iğne tekniğidir (Çelebilik, 1996: 84). Kesme Ajur: Hesap işinin önemli işlemlerinden biridir. Pek çok işlemde daha çok dikkat ve beceri gerektirir (Özcan, 1994: 90). Antikanın karşılıklı gelen yerleri belli aralıklarla kesilir ve kesilen yerdeki iplikler çekilir. Kalan iplikler istenilen şekle göre sarılarak ajur tamamlanır. Ciğerdeldi: Hesap işinde ciğerde diğer nakış türlerinde işlendiğinden farklıdır. İplik sayma işlemi, "hesap"ın diğer iğnelerinde olduğu gibi, devreye girmektedir. Ciğerdeldi; serpmeye, tohum, su, çiçek ve benzeri uygulamalarda sıklıkla kullanılır. İşlemeye zenginlik katar (Özcan, 1994: 96). Balık Sırtı: Balıksırtı görünümündedir. İşlem, iplik sayılarak verilmiştir. Çizerek de balıksırtı uygulanabilir. Balıksırtı sap, yaprak, çiçek ve kenarlarda uygulanabilir (Özcan, 1994: 92). Civan Kaşısı: Bu işlem keskin iniş ve çıkışlar yaparak uygulanır. Renk tonları ile daha anlamlı görünür (Özcan, 1994: 94). Hasır İğne: Dikdörtgen susmaların yan yana dizilmesinden oluşur. Motiflerin içinde, kenar süslemelerinde uygulanır. Ton farklılıkları ve sim ile daha güzel görünür (Özcan, 1994: 95).

Yardımcı İğne Teknikleri; Susma: Kare, dikdörtgen, üçgen gibi susmalarla işlemlere güzel bir görünüm katılır. Sarma: Düz ve verrev olarak iki şekilde yapılır. Türk İşi Teknikleri; Muşabak, mürver, pesentler.

Araştırma Bulguları ve Yorumlar

Keçiören Belediyesi Estergon Kalesi Türk Kültür Müzesi'nde Bulunan Hesap işi çevreleri genellikle Osmanlı devrine ait olduğu tesbit edilmiştir. İncelenen 10 adet hesap işi çevrelerinin; boyut, desen, konu, kompozisyon, kullanılan gereç, teknik, renk ve kenar temizleme özellikleri incelenerek bilgi formlarından elde edilen veriler $y=f \times X/100$ formülü kullanılarak yorumlanmıştır.

Yapılan inceleme sonucunda; müzede bulunan hesap işi işlemeli çevrelerinin boy ölçülerinin 72 ile 104 cm, en ölçülerinin de 67 ile 104 cm

arasında değiştiği ve boy ile en ölçülerinin birbirine yakın ölçülerde olup ürünlerin kare ve karaye yajın diktörtgen olduğu anlaşılmıştır.

Ürünlerin günümüzdeki durumları %80'i lekeli, %20'si ise olduğu görölmüştür. Bu durumdan ürünler saklama koşullarına uyugun muhafaza edilmediği anlaşılmıştır.

İncelenen çevre ürünleri %80'i pamuklu dokuma, %20'si ipekli dokuma üzerine uygulanmıştır. Ürünlerin işlemesinin hepsinde ipek iplik ve bununla birlikte %90'ında yassı tel, %30'ünde ise sim kullanıldığı tesbit edilmiş. Kenar temizlemesinin %20'sinde ipek iplik, pamuk iplik, metal pul, %10'unda sim kullanıldığı görölmüştür. Böylelikle ürünlerin işlemesinde kullanılan yassı tel ve sim ürünleri süslemek ve işlemeyi zengileştirmek amacı ile kullanıldığı anlaşılmıştır.

Ürünlerinin işlemesinin tamamında düz, verev hesap iğnesi ve gözeme tekniği, %80'inde susma, %50'sinde muşabak ve %10'unda çiğerdelidi; kenar temizlemesinde ise %70'inde iğne oyası, %20'sinde tığ oyası, %10'unda sürfile yapıldığı belirlenmiştir.

Ürünlerin zeminin %90'ında bej, %10'unda krem rengi kullanıldığı görölmüştür. İşlemesinin tamamında pembe ve altın sarısı, %70'inde yeşil, %60'ında siyah ve mor, %50'sinde kahverengi ve bordo, %40'ında kırmızı ve lila, %30'unda mavi, %20'sinde turkuaz, %10'unda turuncu, hardal, krem, lacivert ve gümüş beyazı; kenar suyunda ise %30'unda siyah, %20'sinde bej ve pembe, %10'unda altın sarısı, kırmızı ve bordo kullanılmıştır. İncelenen hesap işi çevrelerinde birçok rengin birbiri ile uyum içinde kullanıldığı, çok renkli görünümleri dikkat çekmiştir. Bir rengin çeşitli tonları aynı üründe kullanılmış ve ahenk içinde uygulanmıştır.

Ürünlerin bezemesinde yoğun olarak bitkisel bezemenin tercih edildiği, buna geometrik, figürlü ve nesnel bezemenin izlediği saptanmıştır. Ürünlerin %8inde yaprak ve dal, %70'inde çiçek, %30'unda tomurcuk, %20'sinde mine çiçeği ve başak, %10'unda üzüm salkımı ve lale kullanılmıştır. Geometrik bezemeler arasında %80'inde zikzak, %60'ında kare, %10'unda diktörtgen ve üçgen kullanılmıştır. Figürlü bezemelerden, ürünlerin %10'unda kelebek, nesneli bezemelerin yer aldığı ürünlerin %20'sinde ise fiyonk uygulandığı saptanmıştır. İşlemelerde görülen bu motifler stilize olarak uygulanmıştır.

Hesap işi çevre ürünlerinde motifler bağlantılı, atlamalı, düzgün sıralamalar, merkeze, sağdan sola, soldan sağa doğru yönlendirilmiş olarak düzenlenmiş kompozisyonlardan bir üründe iki ve ikiden fazla kullanıldığı tespit edilmiştir. İşlemelerde ve kenar suyunda görülen motifler çoğunlukla atlamalı sıralamalarla düzenlenmiş kompozisyonlardan oluştuğu tesbit edilmiştir.

İncelen ürünlerin desenleri, araştırmadan yararlanmak isteyen uygulayıcılara kolaylık sağlamak amacıyla, “corel draw” programında işleme tekniğine ve renklerine uygun biçimde çizilerek bilgi formlarında sunulmuştur.

Sonuç

Geçmişten günümüze başta ihtiyaçları karşılamak üzere yapılan daha sonraları süslenme ihtiyacına paralel olarak çeşitlilik kazanan el sanatları tüm toplumlarda önemli bir yere sahiptir. Her toplumun el sanatı kendi kültürünü yansıtmaktadır. Türk el sanatları Anadolu'nun binlerce yıllık tarihinden gelen çeşitli uygarlıkların kültür miraslarını ve birikimlerini kendi değerlerine ekleyerek zengin bir yapı oluşturmuştur. Türk el sanatlarında yer alan işlemlerimiz geçmişten günümüze bir köprü oluşturmaktadır.

İşlemlerin desenleri, teknikleri, kullanılan kumaşları, malzemelerdeki renkleri açısından ait olduğu toplumun sosyo-ekonomik yapısı, yaşanan coğrafya, kültür ve medeniyetleri, örf ve adetleri hakkında kapsamlı bilgiler sunmaktadır.

Bu nedenle değerlerini yitirmeden tanıtımını ve gelecek nesillere en iyi şekilde aktarımını sağlayacak olan müzeler toplumumuzda önemli bir yere sahiptir.

Bu çalışma da Türk işlemlerinden olan Hesap işi tekniği özellikleri açısından (tür, teknik, kullanılan gereçler, renk, bezeme konuları ve kompozisyon) ayrıntılı olarak bilgiler araştırma bulguları ve yorumları kısmında verilmiş olup günümüz şartlarında bilimsel bakış açısıyla araştırılıp belgelenmiştir. Ayrıca ürünlerin özelliklerini koruyarak gelecek kuşaklara aktarmak, aynı zaman da desen çizimlerinin yapılarak yararlanmak isteyenlere kaynak oluşturması ve yeni tasarımlar yapılarak günümüz ihtiyaçlarına yönelik üretimlerin yapılabilmesini sağlamak amaçlanmıştır.

Tarihin gizemli dünyasını içinde barındırarak geçmişi bu güne taşıyan işlemler ülke çapında araştırılmalı, elde edilen bilimsel veriler ise arşiv niteliğinde internet ortamına aktarılarak gerekli tanıtımları yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

BARIŞTA, H. Örcün (1995). *Türk İşleme Sanatı Tarihi*. 2. b., Ankara: Gazi Üniversitesi Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi Yayın No: 1.

BARIŞTA, H. Örcün (1997). *Türk İşlemlerinden Teknikler*. Ankara: Gazi Üniversitesi Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi Yayın No: 2.

ÇELEBİLİK, Gülizar (1996). *Konya İli Antikacılarından Bulunan Hesap İşi Ürünleri ve Özellikleri*. Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

- ÇIRAKOĞLU, Huriye - ÇETİNKAYA, Zübeyde (2008). "Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Prof. Ülker Muncuk Müzesi'nde Bulunan Hesap İşlemeli Ürünler ve Özellikleri". *G. Ü. I. Ulusal El Sanatları Sempozyumu 24-26 Nisan 2008*, Ankara: Gazi Üniversitesi.
- KÖKLÜ, Hülya (2002). *El İşlemeleri*. İstanbul: Ya-Pa Yayın Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.
- ODABAŞI, Emine (2011). *Keçiören Belediyesi Estergon Kalesi Türk Kültür Müzesi'nde Bulunan Hesap İşi Ürünleri*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ÖZBEL, Kenan (1945). *El Sanatları (Kılavuzu Kitapları)*. Ankara: CHP Halkevleri Bürosu Yayınları.
- ÖZCAN, T. Fatma. (1994a). *Türk Nakışları Öğretim Yaprakları*. Ankara: Önder Matbaacılık Ltd. Şti.
- ÖZCAN, T. Fatma (2000a). "Isparta ve Çesitli Yörelere Ait Geleneksel İşlemeler". *Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Dergisi*, C. 2, S. 1.
- SAİN, Bilge (1975). *Nakış*. Ankara: Mektupla Yüksek Öğretim Merkezi. Pan Matbaacılık.
- SAİN, Bilge (1987). *Hesap İşi El İşlemeleri*. Ankara: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- UŞAK, Yeşim (2008). *Türk El Sanatları'ndaki Bitkisel Motifler ve Makine Halısı Baskı Desenlerinde Kullanımı*. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü El Sanatları Eğitimi Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

EK-1

Bilgi Formu-1

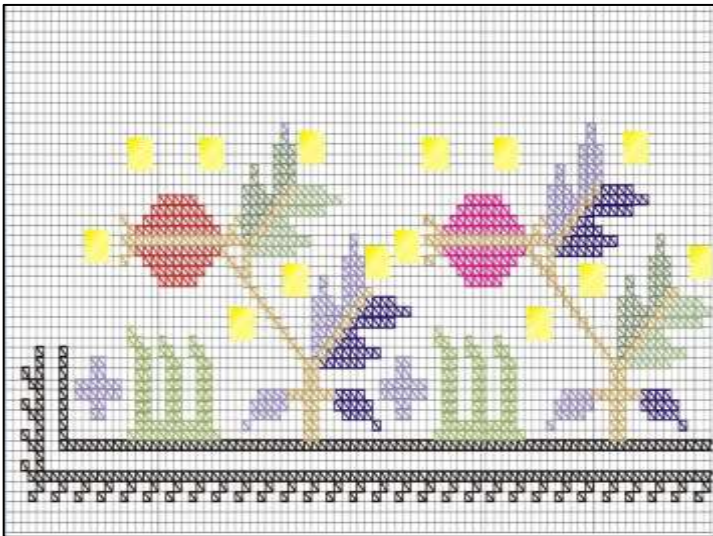
Fotoğraf	:1
Ürünün Boyutları	: 72 x 67 cm
Ürünün Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zeminde	: Pamuklu dokuma
İşlemede	: İpek iplik ve yassı tel

Kenarı Temizlemede	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşlemede	: Düz ve verev hesap iğnesi, gözeme, muşabak, susma, verev sarma, Beyaz işi; çiğerdeldi
Kenar Temizlemede	: İğne oyası (zürafa tekniği)
Kullanılan Renkler	
Zeminde	: Bej rengi
İşlemede	: Lila, pembe (açık, koyu), mor, yeşil, turkuaz(açık,koyu), siyah, altın sarısı
Kenar Temizlemede	: Siyah
İşlemede Bezeme Konuları	
Bitkisel Bezeme	: Çiçek, dal, yaprak
Geometrik Bezeme	: Kare

Kompozisyon Özellikleri :Kare formun dörtkenarında bordür şeklinde sağdan sola doğru atlamalı sıralamalarla yerleştirilmiş önce düz, sonra verev bir dalın üzerine yapraklar, uç kısmına ise çiçek bulunan bitkisel bezemelerden oluşturulan kompozisyon bulunmaktadır. Ayrıca bu bitkisel bezemelerin aralarında üç daldan oluşan ve sağdan sola doğru yerleştirilmiş başka bir bitkisel bezeme yer almaktadır. Bu kompozisyona ışıltı vermek için yassı tel ile susma tekniğinde kare şeklindeki geometrik bezemeler işlenmiştir. Kenar suyunda düz ve verev hesap iğnesi belli bir aralık bırakılarak kumaşın dörtkenarı işlenmiş ve arasına yassı tel ile verev sarma yapılarak tamamlanmıştır. Kenar temizliği ise kumaşın iki ucu kıvrılarak iğne oyası yapılmıştır.

Diğer: Osmanlı dönemine ait bir işlemedir. Tire Müzesi'nden devir.

Çizim-1

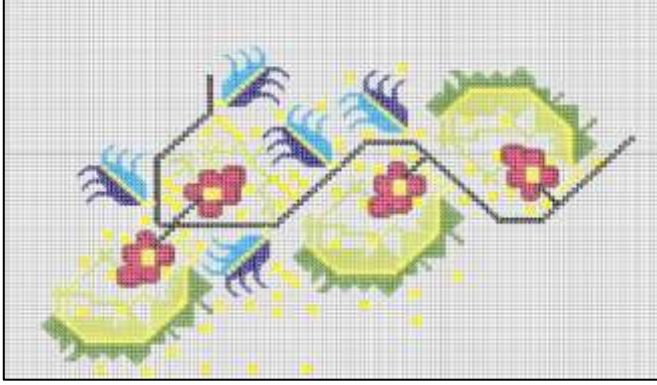
Bilgi Formu-2

Fotoğraf	: 2
Ürünün Boyutları	: 80 x 80 cm
Ürünün Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zeminde	: Pamuklu dokuma
İşlemede	: İpek iplik, yassı tel
Kenarı Temizlemede	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşlemede	: Düz ve verev hesap iğne, gözeme,
muşabak, susma	
Kenar Temizlemede	: İğne oyası (zürafa tekniği)
Kullanılan Renkler	
Zeminde	: Bej rengi
İşlemede	: Pembe (açık, koyu), lila, mor, yeşil (açık,
koyu), siyah, altın sarısı	
Kenar Temizlemede	: Siyah
İşlemede Bezeme Konuları	
Bitkisel Bezeme	: Çiçek, yaprak, tomurcuk, dal
Geometrik Bezeme	: Zikzak, kare
Kompozisyon Özellikleri	: Kare formun dörtkenarında bordür
şeklinde bağlantılı sıralamalarla geometrik bezemelerin ve bunların	
üzerine atlamalı sıralamalarla bitkisel bezemelerin yer aldığı kompozisyon	
bulunmaktadır. Bu kompozisyona ışıltı vermek için yassı tel ile susma	
tekniklerinde kare şeklinde geometrik bezemeler işlenmiştir. Kenar temizliği	
ise iki kenar ucu kıvrılarak iğne oyası yapılmıştır.	

Diğer: Osmanlı dönemine ait bir işlemedir. Tire Müzesi'nden devir.

Çizim-2

Bilgi Formu -3

Fotoğraf	:3
Ürünün Boyutları	: 73 x 71 cm
Ürünün Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zeminde	: Pamuklu dokuma
İşlemede	: İpek iplik, yassı tel ve sim
Kenarı Temizlemede	: Sim
Kullanılan Teknikler	
İşlemede	: Düz ve verev hesap iğnesi, gözeme, susma
Kenar Temizlemede	: Tığ oyası
Kullanılan Renkler	
Zeminde	: Bej rengi
İşlemede	: Mor, kırmızı, yeşil, altın sarısı

Kenar Temizlemede : Altın sarısı

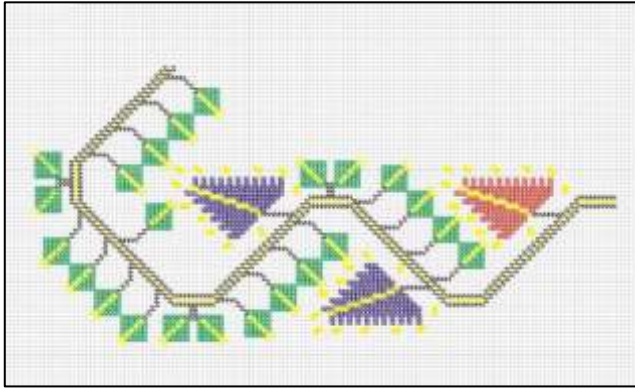
İşlemede Bezeme Konuları

Geometrik Bezeme : Zikzak, kare, dikdörtgen, üçgen

Kompozisyon Özellikleri :Kare formun dörtkenarında bordür bağlantılı sıralamalarla geometrik bezemelerin ve bunların üzerine atlamalı ve düzgün sıralamalarla yine geometrik bezemelerin yer aldığı kompozisyon bulunmaktadır. Bu kompozisyona ışıltı vermek için yassı tel ile bezemeler susma tekniğinde kare bezemelerin etrafına dikdörtgen şeklindeki geometrik bezemeler işlenmiştir. Kenar temizliği ise tığ oyası yapılmıştır.

Diğer: Osmanlı dönemine ait bir işlemedir. Tire Müzesi'nden devir.

Çizim-3

Bilgi Formu-4

Fotoğraf : 4

Ürünün Boyutları : 72 x 70 cm

Ürünün Bugünkü Durumu : Lekeli

Kullanılan Gereçler

Zeminde : Pamuklu kumaş

İşlemede : İpek iplik ve yassı tel

Kenarı Temizlemede : İpek iplik

Kullanılan Teknikler

İşlemede :Düz ve verev hesap iğne, gözeme, muşabak, susma

Kenar Temizlemede : İğne oyası (zürafa tekniği)

Kullanılan Renkler

Zeminde : Bej rengi

İşlemede :Mor, lila, pembe, bordo, yeşil (açık, koyu), mavi, krem, kahverengi, siyah, altın sarısı

Kenar Temizlemede : Siyah

İşlemede Bezeme Konuları

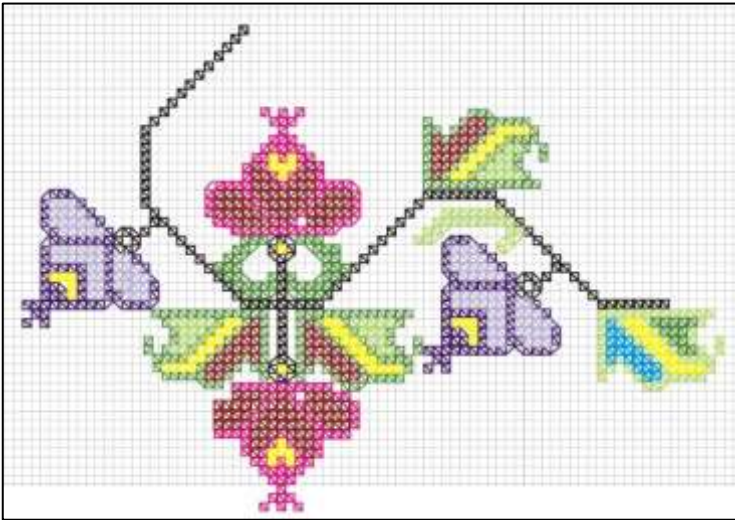
Bitkisel Bezeme : Çiçek, yaprak, dal

Geometrik Bezeme : Zikzak, kare

Kompozisyon Özellikleri :Kare formun dörtkenarında bordür şeklinde bağlantılı sıralamalarla geometrik bezemelerin ve bunların üzerine atlamalı sıralamalarla bitkisel bezemelerin yer aldığı kompozisyon bulunmaktadır. Ayrıca kompozisyona ışıltı vermek için yassı tel ile susma tekniğinde kare şeklindeki geometrik bezemeler işlenmiştir. Kenar temizliği ise iki kenar ucu kıvrılıp iğne oyası yapılmıştır.

Diğer: Osmanlı dönemine ait bir işlemedir. Tire Müzesi'nden devir

Çizim-4

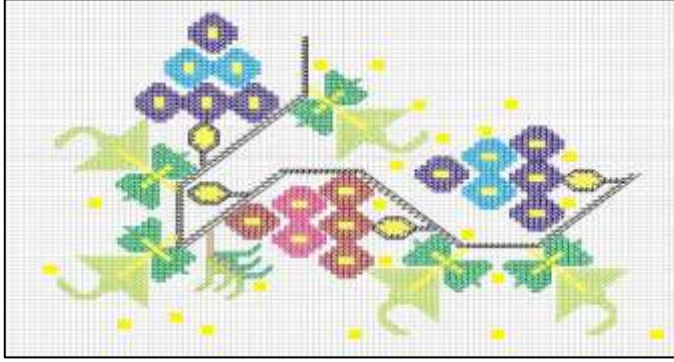

Bilgi Formu-5

Fotoğraf	: 5
Ürünün Boyutları	: 77 x 72 cm
Ürünün Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zeminde	: Pamuklu kumas
İşlemede	: İpek iplik ve yassı tel
Kenarı Temizlemede	: İpek iplik
Kullanılan Teknikler	
İşlemede	: Düz ve verev hesap iğne, gözeme, muşabak,
susma	
Kenar Temizlemede	: İğne oyası (zürafa tekniği)
Kullanılan Renkler	
Zeminde	: Bej rengi
İşlemede	: Mor, pembe, bordo, lila, yeşil (açık, koyu),
turkuvaz, siyah, altın sarısı	
Kenar Temizlemede	: Bej rengi
İşlemede Bezeme Konuları	
Bitkisel Bezeme	: Lale, üzüm salkımı
Geometrik Bezeme	: Zikzak, kare
Figürlü Bezeme	: Kelebek
Kompozisyon Özellikleri	: Kare formun dörtkenarında bordür şeklinde bağlantılı sıralamalarla geometrik bezemelerin üzerine, atlamalı sıralamalarla düzenlenen bitkisel bezemelerin yer aldığı kompozisyon bulunmaktadır. Ayrıca kompozisyona ışıltı vermek için kare şeklindeki geometrik bezemeler yassı tel ile susma işlenerek bu kompozisyon tamamlanmıştır. Kenar temizliği kumaşın kenar ucu kıvrılarak iğne oyası yapılmıştır.
Diğer:	Osmanlı dönemine ait bir işlemdir. Tire Müzesi'nden devir.

Çizim-5

Bilgi Formu-6

Fotoğraf	: 6
Ürünün Boyutları	: 87 x 85 cm
Ürünün Bugünkü Durumu	: Yıpranmış
Kullanılan Gereçler	
Zeminde	: Pamuklu kumas
İşlemede	: İpek iplik ve sim
Kenarı Temizlemede	: Sim
Kullanılan Teknikler	
İşlemede	: Düz ve verev hesap iğne, gözeme, muşabak
Kenar Temizlemede	: Tığ oyası
Kullanılan Renkler	
Zeminde	: Bej rengi
İşlemede	: Mavi, pembe, kırmızı, bordo, lila (açık, koyu), yeşil, siyah, altın sarısı
Kenar Temizlemede	: Altın sarısı
İşlemede Bezeme Konuları	

Bitkisel Bezeme : Çiçek, yaprak, dal
Geometrik Bezeme : Zikzak, meondir
Kompozisyon Özellikleri : Kare formun dörtkenarına bordür şeklinde bağlantılı sıralamalarla düzenlenmiş geometrik bezemenin üzerine atlamalı sıralamalarla düzenlenmiş bitkisel bezemelerin yer aldığı kompozisyonun aralarına yine atlamalı sıralamalar ile yapılmış yapraklar bulunmaktadır. Kenar suyun da geometrik bezemeler kullanılmış ve ana motifin formun kenar ucuna sarkan kısımları ile birleştirmiştir. Kenar temizliğin de ise tığ oyası yapılarak ürün tamamlanmıştır.
Diğer: Osmanlı dönemine ait bir işlemedir. Tire Müzesi'nden devir.

Çizim-6

Bilgi Formu-7

Fotoğraf : 7
Ürünün Boyutları : 100 x 92 cm
Ürünün Bugünkü Durumu : Lekeli
Kullanılan Gereçler
Zeminde : Pamuklu dokuma
İşlemede : Yassı tel, sim ve ipek iplik
Kenarı Temizlemede : Pamuk iplik ve metal pul
Kullanılan Teknikler

İşlemede	: Düz ve verev hesap iğne, gözeme, susma
Kenar Temizlemede	: İğne oyası (zürafa tekniği)
Kullanılan Renkler	
Zeminde	: Bej rengi
İşlemede	: Bordo, kırmızı, pembe, mavi (açık, koyu), kahverengi, siyah, altın sarısı, gümüş beyazı
Kenar Temizlemede	: Kırmızı ve metalik gri
İşlemede Bezeme Konuları	
Bitkisel Bezeme	: Çiçek, mine çiçeği, basak, yaprak, dal,
Geometrik Bezeme	: Kare, Zikzak
Kompozisyon Özellikleri	: Kare formun dörtkenarında bordür şeklinde düzgün sıralamalar düzenlenen bitkisel ve bağlantılı sıralamalarla düzenlenen geometrik bezemelerin yer aldığı kompozisyon bulunmaktadır. Kumaşın dört köşesinde kenardan merkeze doğru yerleştirilmiş bitkisel bezemeden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Ayrıca köşe motifi ve kenar suyuna ışıltı vermek için kare şeklindeki geometrik bezemeler yassı tel ile susma şeklinde işlenerek bu kompozisyon tamamlanmıştır. Kenar temizliği ise iki kenar ucu kıvrılarak pullu iğne oyası yapılmıştır.

Çizim-7

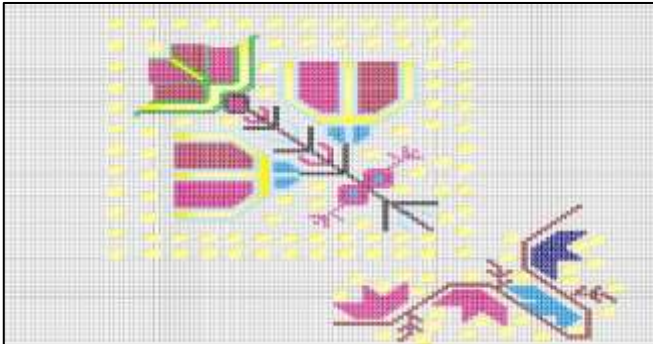

Bilgi Formu-8

Fotoğraf	: 8
Ürünün Boyutları	: 90 x 90 cm
Ürünün Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zeminde	: İpek dokuma
İşlemede	: Yassı tel ve ipek iplik
Kenarı Temizlemede	: İpek iplik ve metal pul
Kullanılan Teknikler	
İşlemede susma	:Düz ve verev hesap iğne, gözeme, muşabak,
Kenar Temizlemede	: İğne oyası (zürafa tekniği)
Kullanılan Renkler	
Zeminde	: Bej rengi
İşlemede	:Pembe, kırmızı, bordo, lila, lacivert, mavi, turkuvaz, kahverengi, altın sarısı
Kenar Temizlemede	: Bordo, lacivert
İşlemede Bezeme Konuları	
Bitkisel Bezeme	: Çiçek, dal, yaprak
Geometrik Bezeme	: Zikzak, kare
Kompozisyon Özellikleri	:Kare formun dörtkenarında bordür şeklinde bağlantılı sıralamalarla düzenlenen geometrik bezemelerin üzerine atlamalı sıralamalarla düzenlenen bitkisel bezemelerin yer aldığı kompozisyon bulunmaktadır. Kumaşın dört köşesinde kenardan merkeze doğru yerleştirilmiş bir bitkisel bezemelerden oluşan bir kompozisyon bulunmaktadır. Ayrıca köşe motifi ve kenar suyuna ışıltı vermek için kare şeklindeki geometrik bezemeler yassı tel ile susma işlenerek bu kompozisyon tamamlanmıştır. Kenar temizliği ise dörtkenar ucu kıvrılarak pullu iğne oyası yapılmıştır.
Diğer:	Ürün tire Müzesi'nden devir gelmiştir.

Çizim-8

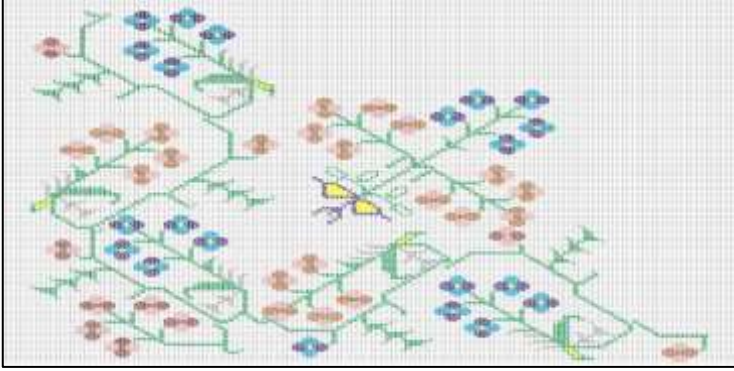
Bilgi Formu-9

Fotoğraf	: 9
Ürünün Boyutları	: 104 x 104 cm
Ürünün Bugünkü Durumu	: Lekeli
Kullanılan Gereçler	
Zeminde	: İpek dokuma
İşlemede	: Sim ve ipek iplik
Kenarı Temizlemede	: İpek iplik ve metal pul
Kullanılan Teknikler	
İşlemede	:Düz ve verev hesap iğne, gözeme, muşabak
Kenar Temizlemede	: İğne oyası (zürafa tekniği)
Kullanılan Renkler	
Zeminde	: Krem rengi
İşlemede	: Mavi(açık, koyu), pembe (açık, koyu), yeşil (açık, koyu), kahverengi (açık, koyu), altın sarısı
Kenar Temizlemede	: Pembe
İşlemede Bezeme Konuları	
Bitkisel Bezeme	:Mine çiçeği, dal, yaprak, tomurcuk
Geometrik Bezeme	: Zikzak
Nesneli Bezeme	: Fiyonk
Kompozisyon Özellikleri	:Kare formun dörtkenarında bağlantılı sıralamalarla düzenlenen geometrik bezemelerin üzerinde bitkisel bezemelerin yer aldığı kompozisyon bulunmaktadır. Kare formun dört köşesinde kenardan merkeze doğru yönlendirilmiş bitkisel bezemelerin yer aldığı motif bulunmaktadır. Kenar suyunda bağlantılı sıralamalarla düzenlenen geometrik bezeme yer almaktadır. Kenar temizliği ise pullu iğne oyası ile tamamlanmıştır.

Diğer: Osmanlı dönemine ait bir işlemedir. Tire Müzesi'nden devir.

Çizim-9

Bilgi Formu-10

Fotoğraf	: 10
Ürünün Boyutları	: 86 x 83 cm
Ürünün Bugünkü Durumu	: Yıpranmış
Kullanılan Gereçler	
Zeminde	: Pamuklu dokuma
İşlemede	: Yassı tel ve ipek iplik
Kenarı Temizlemede	: Pamuk iplik
Kullanılan Teknikler	
İşlemede	:Düz ve verev hesap iğne, gözeme, muşabak, susma
Kenar Temizlemede	: İğne oyası (zürafa tekniği)
Kullanılan Renkler	
Zeminde	: Bej rengi
İşlemede	:Pembe, yeşil, kahverengi, hardal, altın sarısı
Kenar Temizlemede	: Pembe
İşlemede Bezeme Konuları	
Bitkisel Bezeme	: Tomurcuk, başak, yaprak, dal
Geometrik Bezeme	: Zikzak, kare
Nesnel Bezeme	: Fiyonk

Kompozisyon Özellikleri :Kare formun dörtkenarında bağlantılı sıralamalarla düzenlenen geometrik bezemelerin üzerinde atlamalı sıralamalarla düzenlenen bitkisel bezemelerin yer aldığı kompozisyon bulunmaktadır. Kare formun dört köşesinde kenardan merkeze doğru yönlendirilmiş kompozisyon bulunmaktadır. Bu kompozisyon üç adet başak ve dallar bir fiyonk ile buket haline getirilerek oluşturulmuştur. Ayrıca köşe motifi ve kenar suyuna ışıltı vermek için kare şeklindeki geometrik bezemeler yassı tel ile susma şeklinde işlenerek bu kompozisyon tamamlanmıştır. Kenar temizliği ise kumaşın dörtkenar ucu kıvrılarak iğne oyası ile tamamlanmıştır.

Diğer: Osmanlı dönemine ait bir işlemdir. Tire Müzesi'nden devir.

Çizim -10

